

SVERIGES FYRA GRUNDLAGAR

REGERINGSFORMEN

– OM HUR SVERIGE STYRS

Regeringsformen är en av Sveriges fyra grundlagar. Den är viktig för demokratin eftersom den talar om hur landet ska styras och vilka rättigheter människor har. Den säger att all makt kommer från folket. Det betyder att folket väljer vilka som ska bestämma, genom att rösta.

I regeringsformen står det vilka rättigheter människor har. Alla får tycka vad de vill och säga vad de tänker. Alla har rätt tro på vilken religion de vill. Man får också bilda partier och föreningar och protestera mot saker man tycker är fel.

Lagen säger också hur riksdagen och regeringen ska jobba.

Regeringsformen förklarar vem som får göra vad. Den beskriver hur nya lagar skapas och hur domstolarna fungerar.

Regeringsformen är alltså som en regelbok. Den visar hur demokrati fungerar i Sverige. Utan den skulle vi inte veta hur landet ska styras.

SVERIGES FYRA GRUNDLAGAR

ORDLISTA – REGERINGSFORMEN

regeringsformen Lagen som säger hur Sverige ska styras.

demokrati När folket är med och bestämmer hur ett land ska styras.

rättigheter Sådant du har rätt att göra, till exempel säga vad du tycker.

riksdag Riksdagen bestämmer lagar och vad statens pengar ska användas till. De som sitter i riksdagen väljs av folket.

regering De som styr landet och jobbar med riksdagens beslut.

domstol En plats där man avgör om någon brutit mot lagen.

SVERIGES FYRA GRUNDLAGAR

TRYCKFRIHETSFÖRORDNINGEN

– OM ATT SKRIVA FRITT

Tryckfrihetsförordningen säger att alla får skriva vad de vill i olika medier som tidningar, böcker och andra tryckta texter. Det betyder att man får säga sin åsikt även om den är kritisk. Den är en av våra fyra grundlagar.

Den här grundlagen skyddar också människors rätt att läsa allmänna handlingar. Det kallas offentlighetsprincipen. Vem som helst får läsa dokument från myndigheter och kommunen, så länge de inte är hemliga.

Men det finns regler. Man får inte skriva något som kan skada andra. Man får inte heller ljuga om någon eller sprida hat.

Om någon ändå gör det, kan det bli rättegång. Då prövar en särskild domstol om det som skrevs var olagligt.

Tryckfrihetsförordningen är viktig för att människor ska kunna kontrollera makten. Den ger alla möjlighet att få veta vad som händer i samhället, och att säga ifrån.

SVERIGES FYRA GRUNDLAGAR

ORDLISTA – TRYCKFRIHETSFÖRORDNINGEN

tryckfrihet

Du får skriva vad du tycker.

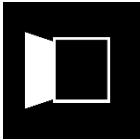
medier

Tidningar, böcker och nyheter.

allmän handling

Papper, mejl eller dokument som finns hos till exempel skolan eller kommunen och som alla har rätt att läsa, så länge de inte är hemliga.

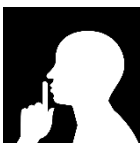
offentlig

Något alla får se eller läsa.

myndighet

En statlig organisation som arbetar för samhället, till exempel Skatteverket eller Skolverket.

hemlig

Något som inte får visas för alla.

domstol

Bestämmer om något är rätt eller fel enligt lagen.

kontrollera

Att kolla noga så att något blir rätt och går som det ska.

SVERIGES FYRA GRUNDLAGAR

YTTRANDEFRIHETSGRUNDLAGEN

– OM ATT TALA OCH SPRIDA INFORMATION

Yttrandefrihetsgrundlagen liknar tryckfrihetsförordningen. Men den handlar om radio, tv, film, poddar, demonstrationer och internet. Den är en av våra fyra grundlagar.

Den säger att alla har rätt att säga vad de tycker – i alla medier. Man får lägga ut texter, filmer eller ljudklipp med sina åsikter.

Det spelar ingen roll om det är nyheter, reklam eller en vlogg. Grundlagen skyddar rätten att uttrycka sig fritt.

Men det finns gränser. Man får inte sprida hat, hota någon eller ljuga om folk. Sådant kan vara brottsligt, även om det sägs i en video eller podd.

Om någon bryter mot lagen, provas det i domstol. Det är alltså inte fritt att säga vad som helst, men det är fritt att uttrycka sig – så länge man följer lagen.

Yttrandefrihetsgrundlagen gör att vi kan prata öppet i Sverige. Det är en del av demokratin.

SVERIGES FYRA GRUNDLAGAR

ORDLISTA – YTTRANDEFRIHETSGRUNDLAGEN

yttrandefrihet

Du får säga vad du tycker.

åsikter

Tankar om vad man tycker är bra eller dåligt.

uttrycka sig

Att visa vad du tänker eller känner.

sprida hat

Att säga eller skriva dumma saker om någon så att andra blir arga på den personen.

hota

Att säga att man ska göra någon illa eller skrämman någon.

brottsligt

Något som är förbjudet enligt lagen. Om man gör något brottsligt kan man få ett straff.

prövas i domstol

Att kontrollera om något är rätt eller fel enligt lagen.

SVERIGES FYRA GRUNDLAGAR

SUCCESSIONSORDNINGEN

– OM VEM SOM FÅR BLI KUNG ELLER DROTTNING

Successionsordningen är en av Sveriges fyra grundlagar. Den bestämmer vem som får bli Sveriges kung eller drottning.

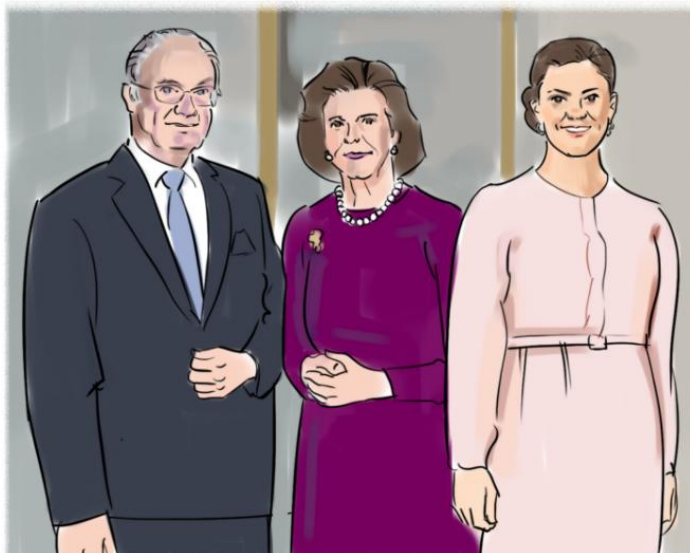
Det står i lagen att tronen ska gå i arv inom kungafamiljen. Fram till år 1979 var det så att bara män fick ärva tronen i Sverige. År 1979 bestämde riksdagen att även kvinnor kan ärva tronen.

Det äldsta barnet till kungen eller drottningen blir nästa statschef – oavsett om det är en pojke eller flicka. Kronprinsessan Victoria står först i kön att bli Sveriges nästa statschef.

Successionsordningen säger också att kungen eller drottningen inte får styra landet. De har inga politiska uppgifter. De representerar bara Sverige vid viktiga tillfällen.

Om någon i kungafamiljen vill gifta sig med någon utan regeringens tillstånd, kan de förlora sin plats i tronföljden.

Lagen skyddar alltså hur kungamakten fungerar i Sverige, och vem som får bli nästa kung eller drottning.

SVERIGES FYRA GRUNDLAGAR

ORDLISTA – SUCCESSIONSORDNINGEN

**successions-
ordningen**

Lagen som säger vem som får bli kung eller drottning.

ärva

Få något som någon i familjen haft förut, till exempel pengar, kläder, eller tronen.

statschef

Den som representerar landet, till exempel kungen.

ärva tronen

Att få bli kung eller drottning.

kronprinsessa

En prinsessa som ska bli drottning.

**inga politiska
uppgifter**

Att inte vara med och bestämma om landet.

symbolisk roll

En viktig roll utan att bestämma något.

**representera
Sverige**

Att visa upp landet vid viktiga tillfällen.

statsbesök

När ledare från olika länder träffas.

tronföljd

Ordning för vem som ska bli nästa kung eller drottning.